

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER TRAFİK VE SÜRÜCÜ EĞİTİMLERİNDE İŞARET DİLİ

MODÜL: 7. GÜVENLİ SÜRÜŞ

ETKİNLİK: 7.3. TRAFİK ADABI VE TRAFİK ETİK DAVRANIŞLARI

**Co-funded by
the European Union**

"Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them."

"Avrupa Birliği tarafından finanse edilmiştir. Ancak burada ifade edilen görüş ve düşünceler yalnızca yazar(lar)a aittir ve Avrupa Birliği'nin veya Avrupa Eğitim ve Kültür Yürütme Ajansı'nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Ne Avrupa Birliği ne de EACEA bu görüşlerden sorumlu tutulamaz."

This document has been prepared as free learning and teaching material (Open Educational Resource) and is published under the Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International license. To view a copy of this license, visit:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Bu belge, ücretsiz öğrenme ve öğretim materyali (Açık Eğitim Kaynağı) olarak hazırlanmıştır ve Atıf-Ticari Olmayan-AynıLisanslaPaylaş 4.0 Uluslararası lisansı altında yayınlanmaktadır. Bu lisansın bir kopyasını görüntülemek için aşağıdaki adresi ziyaret edin.

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Deaf Drivers

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER
2024-1-TR01-KA220-ADU-000246729
“Sign Language for Traffic and Driver Trainings”

FAALİYET ŞABLONU

Modül	Modül 7. Güvenli Sürüş öğretim modülü (A.3.8.)
Faaliyet adı	Etkinlik 3. Trafik ve yol güvenliği açısından trafik etiği ve trafik adabı (Etkinlik 7.3)
Faaliyet özeti	Bu etkinlikte trafik davranışının temeli olan trafik adabı, trafik etiği ve doğru davranışlar yoluyla, trafikteki olumlu sonuçlar kazandıracak bilinçli sürücülerin yetişmesi ve trafik kültürü oluşması hedeflenmiştir.
Konular	Bu etkinlikte aşağıdaki konular ele alınmıştır. 7. Güvenli Sürüş 7.3. Trafik adabı ve trafik etik davranışları 7.3.1. Trafik adabı ve etik değerler 7.3.2. Adabın temel kavramları 7.3.3. Trafik adabının temel kavramları üzerine örnek senaryolar; 7.3.4. Trafikte özdenetim ve trafik kültürü
Yazar(lar)	Tarih: Versiyon:
Gözden Geçiren:	Tarih: Versiyon:

Etkinlik Senaryosu (Scenario of Activity)

7. Güvenli Sürüş

7.3. Trafik adabı ve trafik etik davranışları

7.3.1. Trafik adabı ve etik değerler

Trafikte adap; denetim ve ceza korkusu olmadan yazılı kurallara uymanın yanı sıra, yazılı olmayan kurallarında trafik içerisinde karşılıklı anlayış ve empati gerektiren davranışları oluşturarak ve bu davranışları da içselleştirerek alışkanlık haline getirip, trafik kültürünün oluşmasını sağlamak temel amacıyla toplumsal kabul görmüş insani değerler bütünüdür.

Trafikte adabı, trafik kültürü ve ahlaki değerlerin bir sonucu olarak, doğru sürücü davranışlarını hedefleyen bir doktrindir (öğretidir). İnsani değerlerimizi trafik ortamına taşımak, kurallara içtenlikle uyum sağlanmasını kolaylaştırarak, can ve mal güvenliğinin sağlanmasına ceza ve yaptırımlardan daha çok katkı sunacaktır. Trafik kurallarına bir engel olarak değil bir terbiye ve saygı ve etik değerlere sahip bireyler olarak bakılması gerekir.

Sürücülerin temel değerleri içselleştirerek trafikte doğru davranış göstermeleri, karşılaşılan sorunları doğru yöntemlerle çözmeleri, sağlıklı ve güvenli bir trafik ortamı oluşturmalarına katkı sağlamak amacıyla trafik adabı dersleri verilmektedir.

Trafik adabı derslerinde, trafikte **iletişim, sorumluluk, dikkat, saygı, sabır, yardımlaşma, hoşgörü ve feragat** duyguları üzerinde durulmaktadır. Ayrıca sürücülerin **öfke kontrolü, stres yönetimi, empati, heyecanla başa çıkma ve iletişim** becerileri üzerinde durulmaktadır.

7.3.2. Adabın temel kavramları

İnsani değerlerimizi adabın temel kavramları olarak kabul etmeliyiz. İnsani değerlerin başında **saygı, sevgi, sabır ve dayanışma** yani **yardımlaşma, fedakarlık, diğerkâmlık**, gibi birbirini besleyen ve destekleyen duygu ve değerler gelir. Sabır duygumuzu ise **empati, hoşgörü, güven** gibi duygular besler.

Bu değerlerimizin ve edepli olmanın trafikte bize nasıl faydası olacağını şöyle ifade edebiliriz; **saygı, sabır, sevgi, yardımlaşma, hoşgörü, tahammül, diğerkamlık, feragat, fedakârlık ve sorumluluk** bilincinde tüm yol kullanıcılarına karşı davranış gösterilmesi sonucunda, daha huzurlu bir trafik ortamı oluşacaktır. Güvenli bir trafik ortamı meydana getirmek için öncelikle bu duyguların beslenmesi gerekmektedir.

7.3.3. Trafik adabının temel kavramları üzerine örnek senaryolar;

Resim 1

- **Anlayış ve hoşgörü;** Park etme konusunda acemi olan bir yeni sürücü, yolda iki aracın arasına park etmeye çalışırken, arkasındaki araç sürücüsü bu duruma hoşgörü göstermeyip, sürekli kornaya basarsa, park etmeye çalışan sürücü panik olacak ve park etme süresi artacaktır. Fazladan gösterilecek 30 saniyelik bir sabır, saygı ve hatalara karşı hoşgörü (tolerans) daha huzurlu bir trafik ortamı oluşturacak ve acemi sürücünün daha kısa sürede manevrasını tamamlamasını sağlayacaktır.

- **Sabır;** Bir sürücü olarak, yayalara, özellikle de yaşlı, çocuk, engelli yayalara nezaket göstermek, sabırlı olmak ve saygı duymak çok önemlidir. Bir yaya, yeşil ışık süresinde geçişini tamamlayamamış olabilir. Kendinizi onun yerine koyun. Siz olsaydınız ne hissederdiniz. Bu durumda sürücü, korna çalarak, ya da el kol hareketleri ile yayayı çabuk geçmeye zorlamak, yerine sabretmesi, onların geçişlerinden mutlu olması daha güzel değil midir. (Resim 2)

Resim 2

Resim 3

- **Saygı;** engelli bireylere yaşamın her alanında özellikle trafikte kolaylıklar sağlanması gerekmektedir. Örneğin, karayolları üzerinde ve kapalı, açık otopark alanlarında engelliler için ayrılmış otopark alanlarına park edilmemesi gerekir. Her insanın bir engelli adayı olduğu fikrini içselleştirerek davranmalıdır. Kısa bir süreliğine bile engelli haklarına saygı duymak, kurallara uymak bir sorumluluktur (Resim 3).

- **Sorumluluk:** Kaldırımlardaki taşıt yolları üzerinde yaya geçitlerinde ve kaldırımda bulunan sarı çizgiler diğer bir adı ile sarı bantlar görme engelli vatandaşlar için yapılmıştır. Bu sayede çukurlara düşmeden, araç yoluna çıkmadan, karşıdan karşıya geçerken, dönemeçlerde bir yere çarpmadan ya da kaldırım üzerinde yola devam edebilir ve başka zararlı etkilerden korunabilirler. Sarı bant uygulaması üzerine araç park etmek sorumsuzluktur. Bu alanları işgal etmek engelli beylerin hayatlarını zorlaştıracaktır. (Resim 4)

Resim 4

Resim 5

- **Empati;** Ambulans veya itfaiye gibi geçiş önceliğine sahip araçlara fermuar yöntemi ile veya farklı bir şekilde yol vermek hem insani hem de kurallar gereğidir. Bu araçlarda aile bireylerimizden birinin sağlık problemi için gittiğini düşünmeli veya işyerimizin, evimizin yanıyor ihtimali ile söndürmek amaçlı gittiği düşünerek empati kurabiliriz. (Resim 5) bu sayede onlara gerekli geçiş hakkını daha doğru bir şekilde verebiliriz.

- **Feragat ve fedakârlık;** Trafik kanununda belirtilen geçiş hakları sıralamasına göre kavşaklarda geçiş hakkı sana ait olsa bile; kavşakta acelesi olan ve sizden izin isteyen diğer sürücüye geçiş hakkını bırakmak bir fedakarlık, diğerkâmlık ve feragat örneğidir. (Resim 7)

Resim 6

Resim 7

- **Dikkat ve saygı:** Bir yaya olarak kendinizi düşünün. Yağmurlu bir havada yanınızdan geçen şoförlerin sizi ıslatmamak için geçişlerine dikkat etmesi trafik ahlakı, adabı ve trafik kültürü için güzel bir örnektir (Resim 9). Bir sürücü olarak her an başkalarına zarar verebileceğiniz hesabı ile sürekli dikkatli olmalısınız.

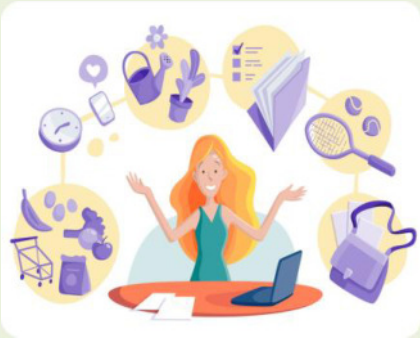
- **Yardımlaşma ve dayanışma:** Aracı arıza yaptığı için yolda kalmış ve yardım talebinde bulunan bir sürücüye, yoldan geçen bir sürücünün durup yardım etmesi hem yardımlaşma hem de bir dayanışmadır. Yardım ettiniz sürücüyü aşamayacağı bir dertten kurtararak aynı zamanda aracın bir an önce durduğu yerden trafiğe katılmasını sağlayarak, trafiğin aksaması önlenmiş olacaksınız. (Resim 9)

Resim 8

7.3.4. Trafikte Özdenetim ve trafik kültürü

Sosyal statülerimiz ve kişisel kariyerlerimiz ne olursa olsun araç kullanacağımız zaman hayati öneme sahip bir iş yapıldığı bilinmelidir. Trafik ya da toplumda davranışlarımızı düzenleyen önemli bir duygu vardır; özdenetim. İnsanların hayatı boyunca sahip olması gereken özelliklerden birisi özdenetimdir.

Resim 9

Özdenetim, insanın kendini kontrol etmesi, yaptığıının sonuçlarını görerek yapacağı işleri terbiye ve bilgi süzgecinden geçirerek yapmasıdır. Trafik içerisinde milyonlarca kişinin hayatını kaybettiğini, engelli hale geldiğini, yaralandığını unutmamalıyız. Ayrıca trafikte oluşan kazaların devlete sosyal ekonomik ve iş gücü açısından büyük kayıplara uğrattığını hatırlayalım. Dolayısıyla her birey, bir sürücü, yolcu veya yaya olarak kendisi gibi diğer yol kullanıcısı kişilerin davranışlarından da sorumludur.

Bir kişi değişirse herkes değişir anlayışıyla insani değerlerimizi trafik ortamına taşıyarak, trafik kültürünün oluşmasını sağlamak hepimizin büyük sorumluluğu ve görevidir. Eğer siz kendinizi yönetmiyor ve denetlemiyorsanız, sizi kontrol ediyor ve yönetiyor (Resim 9).

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER
2024-1-TR01-KA220-ADU-000246729
“Sign Language for Traffic and Driver Trainings”

Sürücülerin trafik kültürü ve trafik adabı içinde yaşamalarını sağlayan en önemli sahip olmaları gereken erdemlerden birisi özdenetimdir. Özdenetimin kazanılmasında bireyde olması gereken bazı temel beceriler vardır. Bunlar;

- **Özdenetim için temel yetkinlikler**

- Kendini kontrol etme iradesi
- Farkındalık ve inanç
- Zararlardan kaçınma
- Kendini koruma
- Duygularını kontrol edebilme
- Yardımlaşma, saygı, sabır ve empati erdemleri

Bu yetkinlikler her insan özünde vardır. Ancak toplumsal olaylarda doğru rehberler, eğitimler ve rol model insanlar tarafından beslenmelidir.

Ölçme ve Değerlendirme

Ölçme ve Değerlendirme Şartlar

Bu eğitimde kursiyerlerin öğrenme düzeylerini ölçmek ve değerlendirmek amacıyla aşağıdaki şartların hazırlanması önerilmektedir.

- Kursiyerler tarafından anlaşılır, açık ve kısa soru metinleri hazırlanmalıdır.
- Sorular çoktan seçmeli test tekniği ile yalnız 1 doğru olacak şekilde 4 seçenek bulunmalıdır
- Sorular hazırlanırken işaret dili anlatımına uygun kavramlar kullanılmalıdır.
- Sorular bu eğitimde yer verilen bilgileri yansıtmalıdır.
- Testlerde cevap anahtarı ve puanlama anahtarı ayrı olarak hazırlanmalıdır.

Değerlendirme Testi

1- Denetim ve ceza korkusu olmadan trafik içerisinde karşılıklı anlayış ve empati gerektiren davranışları aşağıdaki hangi kavram ile ilişkilidir?

- A) Trafik akışı
- B) Trafik dili
- C) Trafik kuralları
- D) Trafik adabı

2- Aracı arıza yaptığı için yolda kalmış ve trafiğin aksamasına sebep olmuş araca, yoldan geçen diğer bir sürücünün durup çözüm bulması durumunda, o sürücünün hangi temel değere sahip olduğuna örnektir?

- A) Yardımlaşma
- B) Öfke
- C) Bencil davranma
- D) Aşırı tepki gösterme

3- Yağmurlu bir havada araç sürücülerin yayaları ıslatmamak için geçişlerine dikkat etmesi trafikte hangi temel değere sahip olduklarına örnektir?

- A) İnatlaşma
- B) Öfke
- C) Empati
- D) Sabırsızlık

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER
2024-1-TR01-KA220-ADU-000246729
“Sign Language for Traffic and Driver Trainings”

4- Arkasından siren çalarak gelen ve geçiş üstünlüğüne sahip olan araçlara yol vermeyen bir sürücünün bu davranışından dolayı aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Anlayışlı
- B) Saygısız
- C) Hoşgörülü
- D) Fedakâr

5- Trafik ortamında bir bireyin (yani yol kullanıcısının) trafik kültürüne ve özdenetime sahip olmadığını aşağıdaki hangi tutum ve davranış gösterir?

- A) Etrafındakilere anlayışlı ve kibar konuşması
- B) Acil durumdakilere yol ve geçiş hakkı vermesi
- C) Kavşak ve yaya geçitlerinde yavaşlaması
- D) Sürekli kornaya basması

Cevap Anahtarı

1 – D / 2 – A / 3 – C / 4 – B / 5 – D her soru 20 puan, toplam 100 puan.

Co-funded by
the European Union

SAĞIR SÜRÜCÜLER
2024-1-TR01-KA220-ADU-000246729
“Sign Language for Traffic and Driver Trainings”

Öz Değerlendirme Formu

Lütfen her ifadeyi değerlendirirken 1’den 5’e kadar bir puan verin:

1 = Hiç
katılmıyorum

2 = Katılmıyorum

3 = Kararsızım

4 = Katılıyorum

5 = Tamamen
katılıyorum

Değerlendirme İfadeleri	1	2	3	4	5
1. Trafik adabını anlıyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
2. Trafik adabının önemini anladım	☐	☐	☐	☐	☐
3. Trafik adabı içinde bulunan temel kavramları anlıyorum	☐	☐	☐	☐	☐
4. Bir örnek verildiğinde, doğru davranışı trafik adabı ile açıklayabilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
5. Trafik adabı ve etik değerler sayesinde trafik kültürü oluşur.	☐	☐	☐	☐	☐

Puanlama Anahtarı

21 – 25 puan: Bilgi düzeyiniz çok iyi. Trafik kurumları konusunda bilinçlisiniz.

16 – 20 puan: Bilginiz yeterli, ancak bazı alanlarda gelişime açıksınız.

11 – 15 puan: Orta düzey bilgiye sahipsiniz, destekleyici eğitim faydalı olacaktır.

6 – 10 puan: Bilgi düzeyiniz düşük, kapsamlı eğitim önerilir.

0 – 5 puan: Konuya yönelik farkındalık ve bilgi ciddi düzeyde yetersizdir.